

2. Котлярова В.В. Ценности и жизненные стратегии молодежи в современном социально-гуманитарном познании / В.В.Котлярова, А.А.Якунин-Шахты: ФГБОУ ВПО «ЮРГУЭС». – 2012. – 79с.

О.А.Булавина, кандидат економічних наук,
доцент кафедри педагогіки та психології ДВНЗ
«Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ЕКОНОМІЧНЕ МИСЛЕННЯ – ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

*Освіта – це не навчання фактам,
а тренування мислення думати.*

А. Ейнштейн

Сучасні реформи освітньої галузі сконцентровані на питаннях формування професійної компетентності та розвитку особистості. Це стосується й системи економічної освіти. Цікаво, що у 2015 році 0,2% населення світу володіло майже чвертю (21,4%) світових фінансових багатств, при чому 20% сучасних мільйонерів не мають вищої економічної освіти (за даними Forbes Україна). У 2017 р. – кількість мільярдерів зросла на 233 особи, а їх сумарний капітал зріс на 1,19 трлн. доларів і склав 7,67 трлн. доларів США (якщо цей капітал розподілити порівну серед всього населення планети, то кожен отримав би по 1000 дол. США). До першої п'ятірки мільярдерів увійшли власники компаній Microsoft, Berkshire Hathaway, Amazon, Facebook, Bloomberg [1].

За прогнозами консалтингового агентства Capgemini (дані щорічного звіту World Wealth Report) ТОП-3 сектори, де до 2025 року працюватиме найбільша кількість мільйонерів будуть: фінанси, технології та охорона здоров'я. Освіта посіла 7-ме місце, оскільки, у міру того як росте багатство, все більше людей прагнуть здобувати освіту, яка дозволяє підвищити багатство [4].

Таким чином, економічні спеціальності будуть продовжувати користуватися суспільним попитом.

За даними Міністерства освіти та науки України у 2018 році на економічні спеціальності здійснювався набір у 292 вищих навчальних закладах, що складає 62,4% всіх ВНЗ України [3]. І в умовах такої жорсткої конкуренції на ринку освітніх послуг університети повинні шукати нові «ексклюзивні» підходи до підготовки фахівців з економіки.

Конкурентність випускників КНЕУ ім. В. Гетьмана, крім якості надання освітніх послуг, що підтверджується рейтингами університету, може забезпечити диверсифікація освітньо-професійних програм. Наприклад, фахівець, що отримав ступінь бакалавра за освітньо-професійною програмою «Економічна та бізнес-освіта» може здійснювати професійну діяльність у двох сферах [2]:

- **педагогічній** - викладання економіки, тренінгова робота, коучинг, соціально-виховна діяльність, організаційна, методична та консультативна робота, проектна та громадська діяльність у сфері освіти;

- **економічній** - адміністративна робота, менеджмент, навчання персоналу, консультування у сфері бізнесу, продаж освітніх послуг, логістика, підприємницька, проектна та громадська діяльність у сфері бізнесу.

А отже, професійна компетентність такого фахівця буде формуватися на основі ефективного інтелекту, який, у свою чергу, розвиватиметься на основі продуктивного та ефективного економічного мислення як різновиду практичного мислення, притаманного особистості, що здійснює діяльність як в економічній, так і в педагогічній сферах. Такий підхід ми маємо змогу реалізувати в процесі підготовки студентів за програмою «Професійна освіта (Економіка)», що зображений на рис.1.

Підготовка починається із оволодіння базовими дисциплінами психолого-педагогічного та економічного спрямування. Другий пласт знань та умінь – це методика професійного навчання, де формуються компетентності щодо планування, організації, мотивації і контролю навчання у закладах професійної

освіти, тобто ми навчаємо студентів (у глобальному розумінні) передавати отримані базові знання іншим. Третій пласт – тренінг розвитку економічного мислення, який покликаний розвинути економічне мислення студентів, його продуктивність та ефективність, та вплинути на формування необхідних характеристик (рис) даного пізнавального процесу, а саме:

- **аналітичність та наукова обґрунтованість** – забезпечення глибокого аналізу, точних узагальнень і висновків, ефективних рішень; наділяє людину баченням складного світу суспільного виробництва, дозволяє досягнути закони його розвитку і механізми функціонування, основні зв'язки і залежності в економіці;

- **системність** – забезпечення комплексного підходу до вирішення економічних проблем;

- **конструктивність** – спрямованість на вирішення економічних задач та забезпечення реальних і високих результатів економічної діяльності;

- **прогностичність** – здатність широко підходити до вирішення економічних ситуацій, дає можливість передбачити наслідки прийнятих рішень в різних сферах;

- **зваженість** – вміння дієво і результативно застосовувати теоретичні положення на практиці, правильно оцінювати різноманітні економічні ситуації і вчасно приймати необхідні всебічно обґрунтовані рішення;

- **діловитість** – здатність енергійно та ефективно вирішувати виникаючі проблеми, вміння практично організувати певну справу, прагнення сумлінно виконувати свої обов'язки, доводити прийняті рішення до повного втілення у життя;

- **креативність** - здатність генерувати нестандартні ідеї, враховувати несподівані обставини, нові явища і процеси, які обумовлені динамічністю економіки, НТП, рухливістю структури виробництва і потреб суспільства;

- **інноваційність** – здатність втілювати нові оригінальні рішення у практику професійної діяльності.

Четвертий пласт – економічна дидактика, де основною метою є навчити студентів за допомогою певних технік та прийомів розвивати економічне мислення інших. В результаті – формуємо фахові компетентності, які є необхідними для успішної професійної діяльності як в економічній, так і педагогічній сферах.

Рис. 1. Система підготовки студентів за програмою «Професійна освіта (Економіка)» з врахуванням сучасних викликів.

Отже, на сьогоднішній день в умовах жорсткої конкуренції на ринках праці суспільством вимагається від майбутніх фахівців володіння достатньо великою кількістю як професійних, так і особистісних компетентностей. Вже не достатньо мати високий рівень володіння знаннями, вміннями та навичками з фахових дисциплін, знання іноземної мови, комп'ютерну грамотність та, навіть, певний досвід роботи. Конкурентними серед інших претендентів будуть ті, що привернуть увагу роботодавців на власні особистісні характеристики: ініціативність, харизматичність, комунікабельність, відповідальність та, особливо, на креативність та інноваційність мислення. І система вищої,

зокрема, економічної освіти має адекватно реагувати на ці виклики, що обумовлює введення до навчального процесу дисциплін, спрямованих на формування збалансованої модальності економічного мислення, тобто використання ментальних здібностей обох півкуль головного мозку, шляхом імплементації технік та прийомів розвитку економічного мислення у навчальний процес. А для реалізації цього завдання, крім підтримки і розуміння керівництва навчального закладу, потрібні викладачі, що володіють техніками і прийомами розвитку мислення й чітко уявляють: які здібності та яким чином їх розвивати та виховувати в освітньому просторі.

Література

1. <http://forbes.ru>
2. <http://kneu.edu.ua>
3. <http://osvita.ua>
4. <https://ukr.segodnya.ua>

І.Є. Ващук, студентка другого курсу,
Київського національного університету будівництва і архітектури
м. Київ

С.С. Шеховцева, студентка другого курсу,
Київського національного університету будівництва і архітектури
м. Київ

Науковий керівник :Р.А. Калениченко,
кандидат психологічних наук, доцент кафедри професійного навчання
Київського національного університету будівництва і архітектури
м. Київ

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Соціально-економічний розвиток України у сучасних умовах потребує визначення нових пріоритетів і перспектив розвитку вітчизняної школи та висуває високі вимоги до освіти і професійної діяльності педагога.